

RAPEX

zpráva o činnosti systému v roce 2014

(pouze výtah statistických údajů)

Úvod

Evropský systém rychlého varování RAPEX dohlíží na to, aby informace o nebezpečných výrobcích co nejrychleji cirkulovaly mezi zúčastněnými státy a Komisí a aby mohla být okamžitě přijata odpovídající opatření v celé EU. Na systému spolupracuje celkem 31 zemí (všechny členské země EU + Island, Norsko a Lichtenštejnsko).

V sledovaném období 2014 se všechny zúčastněné země podílely na poskytování informací o nebezpečných výrobcích a celkový počet oznámení (notifikací) registrovaných Komisí byl obdobný s předchozím rokem.

Za pozornost stojí skutečnost, že téměř polovinu (47 %) z celkového počtu oznámení se postaraly příslušné instituce dozoru trhu následujících 5 členských zemí :

Maďarsko	12 % (291 oznámení)
Německo	11 % (273 oznámení)
Španělsko	11 % (272 oznámení)
Francie	7 % (163 oznámení)
Kypr	6 % (151 oznámení)

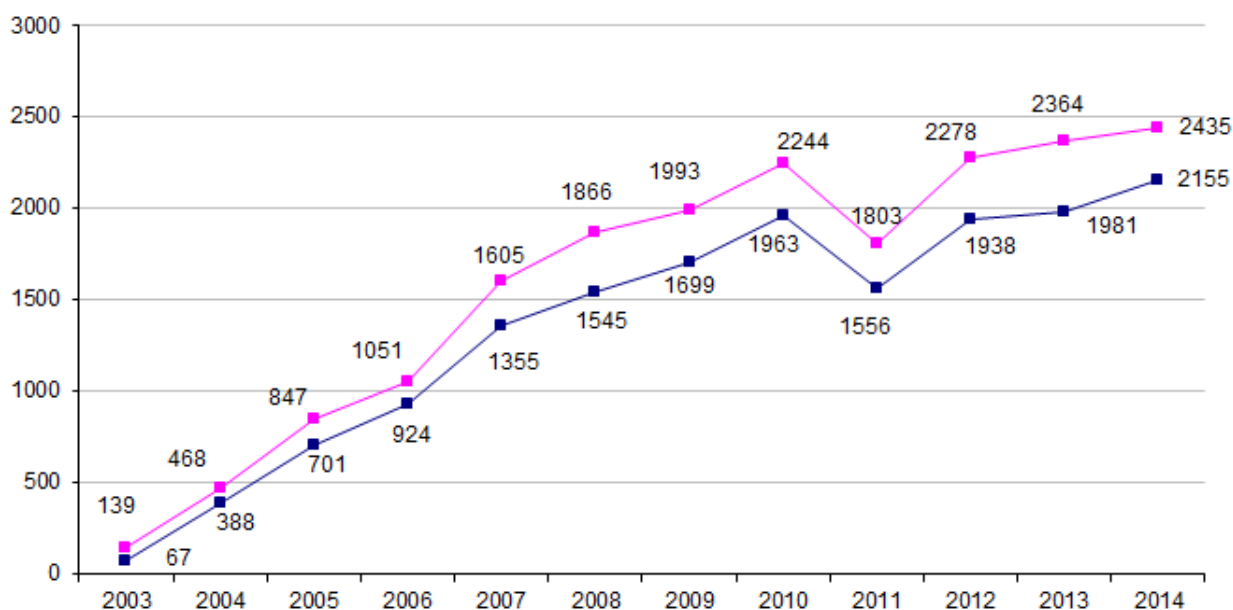

Diagram 1 - Vývoj celkového počtu oznámení (notifikací) v letech 2003 – 2014

celkový počet oznámení — pouze nebezpečné výrobky —

Celkový počet **2435 oznámení** na nebezpečné výrobky měl následující skladbu z hlediska zdravotních a bezpečnostních rizik pro spotřebitele:

- **2155 oznámení** mělo oporu ve Směrnici 2001/95/ES o obecné bezpečnosti výrobků, čl. 12 a v Nařízení ES č. 765/2008, čl. 22 , jež obsahují pravidla pro preventivní nebo restriktivní opatření na výrobky představující **vážné riziko** pro spotřebitele. Tato oznámení mohou být využita národními orgány členských států buď k ukončení prodeje nebo k zákazu distribuce

příslušného výrobku, a nebo k realizaci dobrovolných opatření ze strany dotčeného hospodářského subjektu - stažení výrobku z trhu a výzvy spotřebitelům;

- **113 oznámení** bylo distribuováno členskými státy ve smyslu čl.11 Směrnice o všeobecné bezpečnosti výrobků a čl.23 Nařízení ES č.765/2008. Ta se týkají přijetí opatření národními orgány vůči výrobkům u nichž je riziko klasifikováno jako **nižší než vážné** ve smyslu citovaného čl.23 Nařízení a výrobci nebo distributoři aplikují dobrovolná opatření;
- **167 oznámení** bylo členskými státy distribuováno **pouze pro informaci**, jelikož nebyla shledána rizika jako u výše uvedených kategorií.

Podíl národních orgánů dozoru na činnosti systému RAPEX

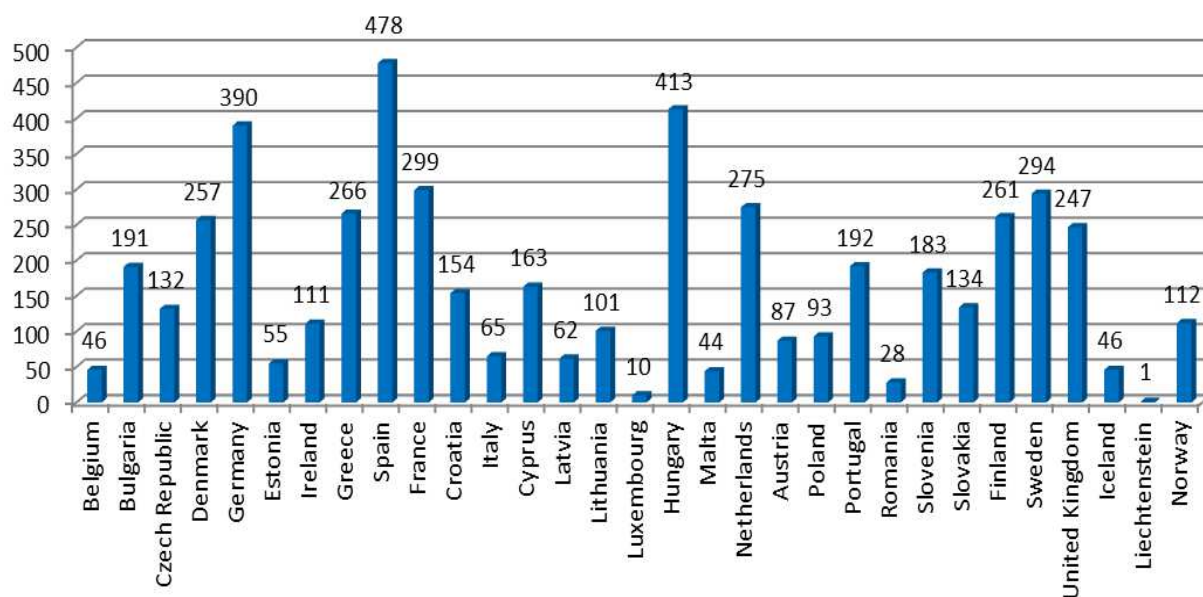

Diagram 2 - Podíl národních orgánů jednotlivých zemí na činnosti systému RAPEX v roce 2014

Tento graf poskytuje celkový obrázek úrovně aktivity příslušných orgánů zúčastněných zemí v systému RAPEX. Ukazuje porovnání souhrnného počtu uskutečněných akcí v zúčastněných zemích, tj. **oznámení** (*notifications*) nebezpečných výrobků zjištěných na vlastním trhu a **následných reakcí** (*follow-up actions*) na oznámení z jiných zemí.

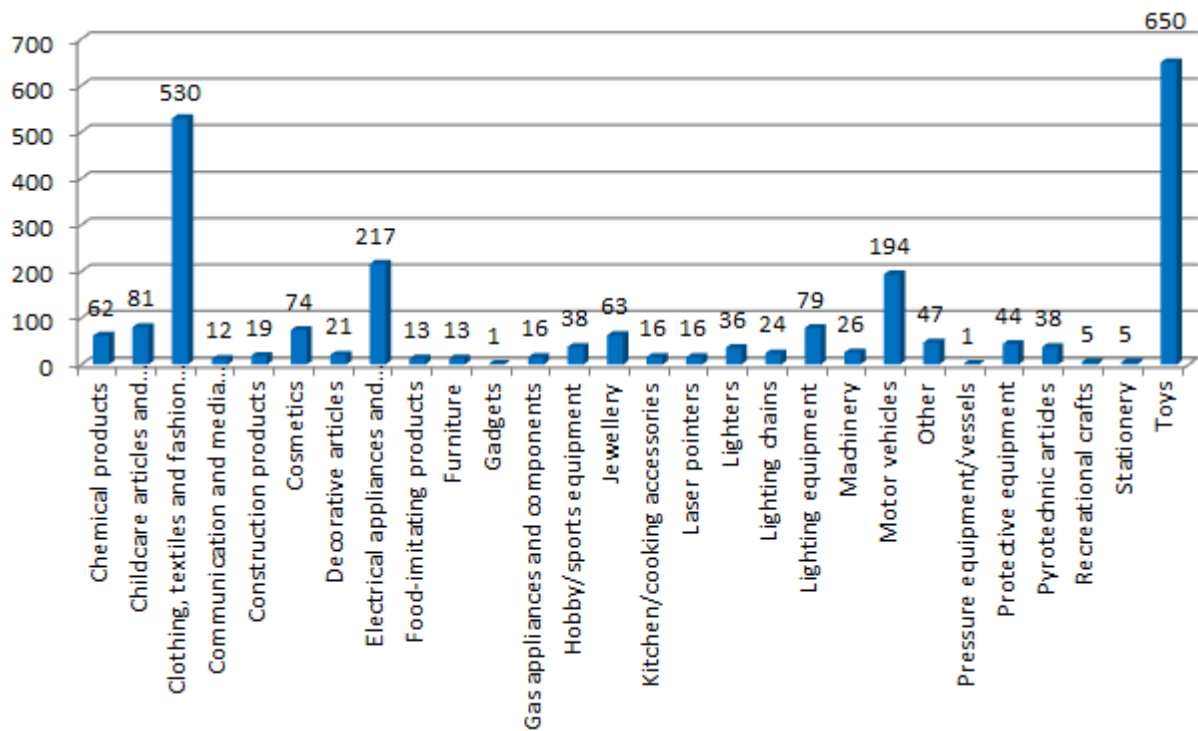
Pozoruhodná je opakovaně vysoká aktivita dozorových orgánů některých členských zemí. V této souvislosti je ale příhodné připomenout, že statistiky RAPEX nejsou odrazem všech činností národních dozorových orgánů. Mohou existovat legitimní důvody pro skutečnost, že výsledky některých opatření, přijatých národními orgány proti nebezpečným výrobkům, nejsou zasílány ve formě oznámení do systému RAPEX. Vzhledem k tomu, že pouze první oznámení nebezpečného výrobku je potvrzeno v systému RAPEX a dále že některé výrobky nejsou vůbec v některém členském státě uváděny na trh, je míra účasti některých zemí v systému RAPEX výslednicí řady rozličných faktorů. Mezi ty významnější patří např. jak je národní dozor trhu organizován, velikost trhu, rozdíly v rozmanitosti výroby a struktuře trhu.

(Poznámka: podíl českého národního orgánu dozoru trhu – ČOI – na činnosti systému RAPEX vyplývá ze závěrečné zprávy ČOI za rok 2014, která je k dispozici na webu <http://www.coi.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/> a v příloze tohoto dokumentu).

Nebezpečné výrobky podle sortimentu a četnosti výskytu

Dva nejčetnější druhy nebezpečných výrobků (textil – oděvy, hračky) tvoří opakovaně cca 50% z celkového počtu oznámených nebezpečných výrobků, které prošly systémem RAPEX.

Diagram 3 - Četnost oznámení podle druhu nebezpečných výrobků

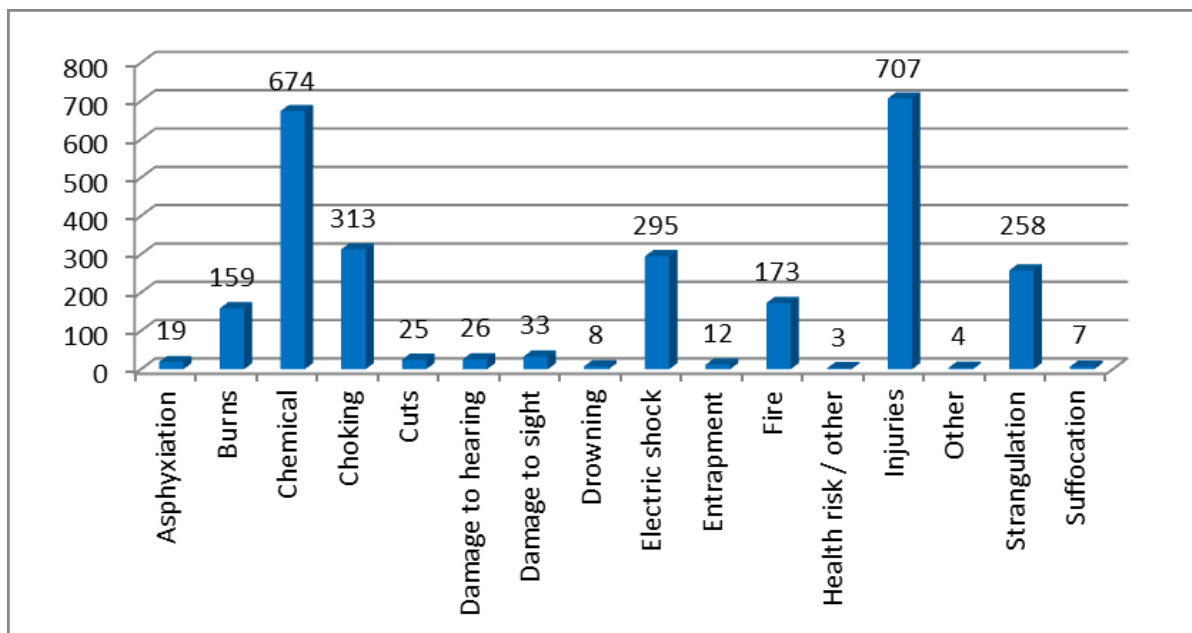

Pořadí podle četnosti výskytu:

1. hračky
2. textil a oděvy
3. elektrická zařízení
4. motorová vozidla
5. potřeby pro děti

Nejčastější příčiny nebezpečnosti výrobků

Diagram 4 - Četnost oznámení podle druhu nebezpečí

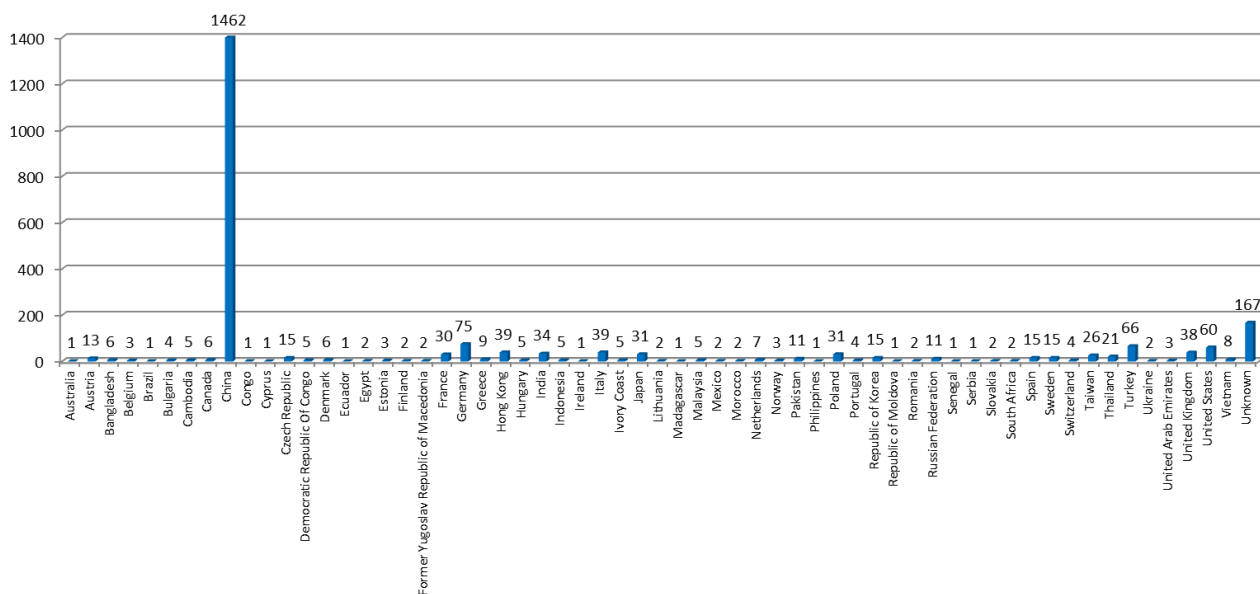

Pořadí podle četnosti výskytu:

1. zranění (26%)
2. chemické složení (25%)
3. škrcení (12%)
4. elektrický šok (11%)
5. dušení (9%)

Nebezpečné výrobky podle země původu

Diagram 5 – Četnost oznámení podle země původu nebezpečných výrobků

Pozn.: ne příliš čitelný graf zde přetiskujeme pouze jako obrázek dokládající naprosto dominantní a alarmující podíl nebezpečných čínských výrobků na trhu EU

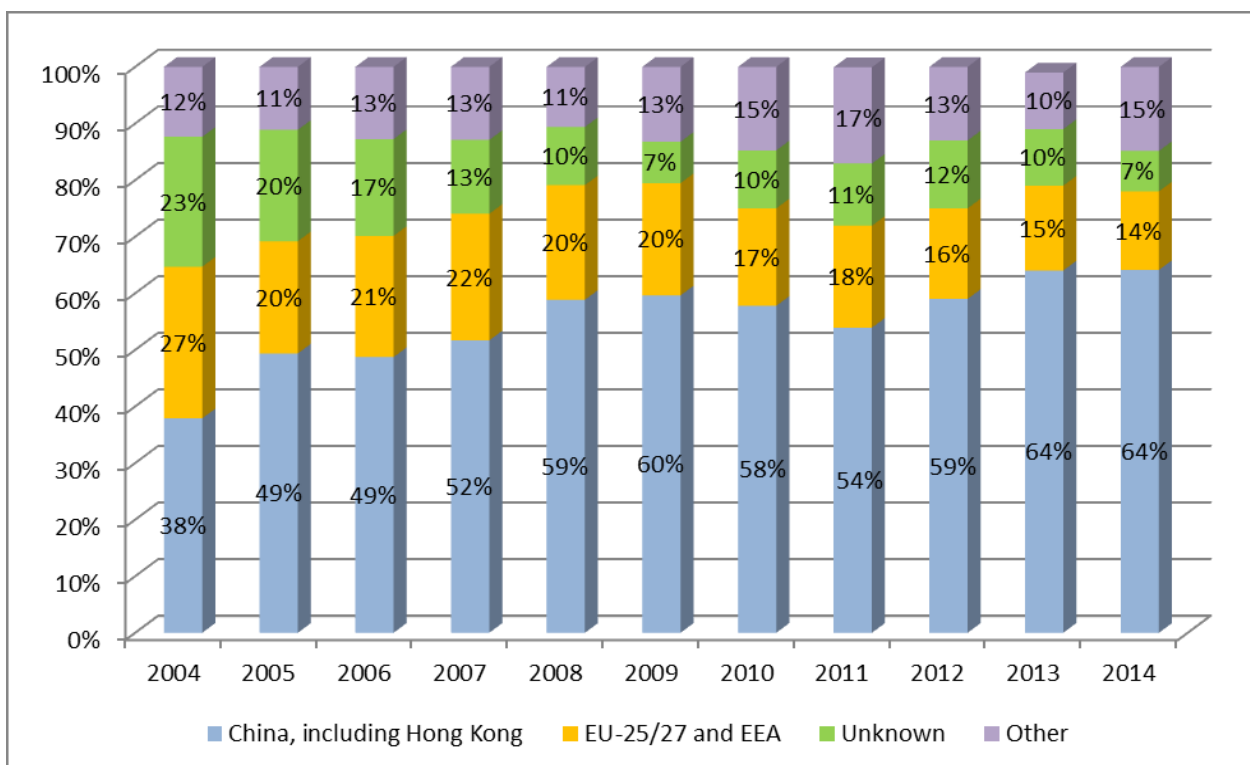
Je nutné znovu zdůraznit, že z celkového počtu **2155** oznámení nebezpečných výrobků v roce 2014 na trhu EU že:

- u **1462 případů tj. 64%** oznámení nebezpečných výrobků má původ v **Číně** (včetně Hong Kongu). Je to zhruba stejný stav jako v roce 2013, a v průměru to odpovídá stavu konstatovanému v několika posledních letech. Toto vysoké a alarmující číslo odpovídá **vysoké tržní průbojnosti zboží čínského původu** na evropských trzích. Výrobky jsou kontrolovány podle stejných, přísných požadavků na bezpečnost bez ohledu na původ výrobků, obvykle na základě očekávaných rizik, typických pro danou kategorii výrobků. Trvalé posilování kontaktů EU s administrativou a obchodem Číny přináší zatím úspěch aspoň v oblasti identifikace a vysledovatelnosti výrobků (výrobců), které umožňuje nepatrně zlepšovat účinnost nápravných opatření. Komise připravila v průběhu roku další legislativní i praktická opatření k potlačení pronikání nebezpečných výrobků z třetích zemí na trh EU;
- u **167** oznámených výrobků (7%) nejsou k dispozici údaje o jejich původu (*unknown*), což je nižší počet než v minulém období. Komise již připravila v průběhu roku další legislativní i praktická opatření k potlačení pronikání neidentifikovatelných výrobků na trh EU.
- **pouze 297** oznámení (14%) se týká výrobků, které mají původ v členských zemích EU (28) + 3 zemích ESVO představuje stále **klesající podíl nebezpečných výrobků ze zemí EU**.

Částečné změny negativních jevů popsaných výše a účinnost opatření zaváděných EU jsou částečně patrné z následujícího diagramu 6, který dokládá vývoj v počtu oznámení nebezpečných výrobků v letech 2004 – 2014, strukturovaný podle 4 skupin zemí původu nebezpečných výrobků a to:

- Čína + Hong Kong
- EU 25/27 + ESVO
- původ neidentifikovatelný
- ostatní.

Diagram 6 – Vývoj podílu notifikací podle skupin zemí původu – 2004 až 2014

Zdroj: http://ec.europa.eu/consumers/consumers_safety/safety_products/rapex/reports/index_en.htm .